

УДК 338.48

Д. М. Стеченко, І. В. Безуглий

Наукові аспекти удосконалення організаційно-економічного механізму регулювання сфери надання рекреаційно-туристичних послуг

Сформульовано визначення організаційно-економічного механізму регулювання сфери надання рекреаційно-туристичних послуг. Визначено практичні завдання його реалізації. Обґрунтована доцільність впровадження нормативів забезпеченості територій об'єктами рекреаційно-туристичної інфраструктури. Визначено основні напрями розробки містобудівних нормативів для потреб рекреаційно-туристичної сфери. Розкрито основні функції організаційно-економічного механізму регулювання сфери надання рекреаційно-туристичних послуг та методи їх реалізації.

Ключові слова: організаційно-економічний механізм, рекреаційно-туристичні послуги, функції організаційно-економічного механізму, нормативи забезпеченості об'єктами інфраструктури.

Постановка проблеми. У національній економіці потрібна особлива увага щодо реалізації запропонованих управлінських рішень. Це має орієнтувати на розробку організаційних механізмів їх реалізації. Мета таких розробок полягає, насамперед, у з'ясуванні змісту організаційних механізмів, формуванні об'єкта, суб'єкта, виборі методів та форм управління національною економікою чи утворюючих її галузей, організаційному, інформаційному, кадровому, науково-методичному та матеріально-технічному забезпеченні.

Важливою умовою активізації розвитку рекреаційно-туристичної сфери України є залучення інвестицій. Вирішення цього завдання можливо на основі удосконалення організаційно-економічного механізму регулювання сфери надання рекреаційно-туристичних послуг. Його впровадження у практичну діяльність органів влади та бізнесу сприятиме забезпеченню розбудови інфраструктури сфери відпочинку необхідними кредитними, інвестиційними, матеріальними та іншими ресурсами. Ефективність функціонування такого механізму залежить від обраних регуляторних інструментів та методів.

Аналіз останніх публікацій. П.В. Гудзь запропонував концепцію розробки та впровадження організаційно-економічного механізму розвитку територій, яка враховує закономірності соціально-економічного функціонування конкретного регіону, передбачає вибір управлінської моделі та відповідної організаційної структури, розробку, адаптацію нових форм, методів, інструментів та засобів регулювання. Обов'язковою складовою запропонованого механізму є оцінка ефективності його функціонування та розробка заходів коригування соціально-економічного розвитку території [7, с. 5]. Проте поза увагою дослідника залишилися фінансові аспекти розвитку рекреаційно-туристичних територій.

© Д. М. Стеченко, І. В. Безуглий, 2013.

А. В. Матвієнко запропонував шляхи удосконалення еколого-економічного та фінансового механізмів регулювання розвитку рекреаційно-туристичної сфери через впровадження нових інструментів їх реалізації, зокрема оптимізацію планування, прогнозування розвитку територій з цінними оздоровчими властивостями та лінійного програмування. Зазначено, що розробка та впровадження фінансового механізму мають бути спрямовані не тільки на нарощування пропускних можливостей території, але і на фінансування маркетингових заходів та рекламно-інформаційного забезпечення. Серед конкретних практичних заходів пропонується видання базового пакету інформаційно-реklamних матеріалів щодо можливостей ринків рекреаційно-туристичних послуг, участь в організації та проведенні найбільших міжнародних і вітчизняних виставок, розробка інформаційних баз даних засобів розміщення, проведення рекламних компаній [12, с. 3-15].

Проте, М. В. Гудзь вважає, що реалізація стратегії ефективного використання рекреаційно-туристичних територій має передбачати розробку та впровадження відповідного організаційно-управлінського механізму, складовими якого є кадрова, організаційна та управлінська компоненти [6, с. 5].

Формування інноваційної стратегії розвитку рекреаційно-туристичної сфери має спиратися на організаційно-економічний механізм, який розкриває комплекс причинно-наслідкових заходів і зв'язків. Представлений механізм складається із методологічної, нормативно-законодавчої, інституційної, інформаційної, виконавчої компонент [5, с. 41-43].

Більшість підприємств, які функціонують у сфері надання рекреаційно-туристичних послуг, належать до малого бізнесу. Це обмежує можливості державного регулювання у цій сфері. Формування корпоративних утворень у сфері надання рекреаційно-туристичних послуг дозволить розширити інструментарій державного регулювання, сприятиме збільшенню зайнятого населення та зростанню надходжень від господарської діяльності. Корпоративні об'єднання спроможні реалізувати існуючі тенденції до концентрації, інтеграції та диверсифікації у виробництві рекреаційно-туристичних послуг. Механізм формування інтегрованих корпоративних структур у рекреаційно-туристичній сфері представляє систему взаємопов'язаних форм управління, методів використання діючих законодавчих актів, використовуючи особливості та можливості організації корпоративних структур [15, с. 307].

Для удосконалення державного управління розвитком рекреаційно-туристичної сфери пропонується впровадження цілісного організаційно-економічного механізму. Його складовими розглядаються підсистеми, які сприяють регулюванню окремих напрямів розвитку рекреаційно-туристичної діяльності. Одним із практичних заходів пропонується створення асоціації туроператорів екологічних зон [17, с. 10-15]. Створення таких громадських організацій сприятиме підвищенню рекреаційного іміджу територій з цінними оздоровчими та лікувальними ресурсами, що збільшить кількість відвідувачів.

Постановка завдання. Удосконалення організаційно-економічного механізму може спиратися на нормативний підхід, практичне вико-

ристання якого має бути спрямовано на розбудову рекреаційно-туристичної інфраструктури. З цим пов'язана потреба у розробці комплексу містобудівних нормативів. Процес удосконалення організаційно-економічного механізму регулювання сфери надання рекреаційно-туристичних послуг потребує чіткого формулювання його структури та практичних завдань.

Виклад основного матеріалу. У фаховій літературі рекреаційно-туристичного спрямування розглядаються організаційно-економічні [1; 3; 10; 15; 17], управлінський [6], еколого-економічний [12], фінансовий [12], організаційно-управлінський [5] механізми, а також адміністративний механізм державного регулювання, механізм державного управління [2; 4] та ін. Термін «механізм» трактується як система, яка визначає послідовність виконання будь-якого виду діяльності [11, с. 306]. Найбільш поширене трактування визначає механізм управління як сукупність організаційних, економічних, технологічних, соціально-психологічних і правових засобів виробництва рекреаційно-туристичних послуг із властивими для нього формами та методами впливу, спрямованими на реалізацію обґрунтованих цілей. Механізм управління розглядається також як цілі та критерії, фактори, структура, методи управління. До елементів механізму управління територією чи галуззю можуть відносити і сукупність прогнозно-програмних документів, форму та методи управління. Можна стверджувати, що складовими механізму управління є інструменти стратегічного планування. Але на сучасному етапі розвитку національної економіки недостатньо тільки інструментарію стратегічного планування. Нинішня система прийняття рішень у сфері територіального управління має бути удосконалена у напрямі підвищення ефективності реалізації обґрунтованих завдань.

У цьому сенсі особливого значення набуває розробка теорії й методів аналізу потенціалу економічних систем. Основним завданням є створення інструментальних засобів, що дозволяють виявити, проаналізувати, оцінити, зреалізувати природно-рекреаційний потенціал і розробити систему стратегічного управління на основі оцінки та прогнозу рівня його використання.

Важливим завданням активізації сфери рекреаційно-туристичних послуг є удосконалення організаційно-економічного механізму – *сукупності форм і методів, за допомогою яких здійснюється організація суспільного виробництва у сфері відпочинку, узгоджується економічна доцільність рекреаційної діяльності її як єдиного цілого, визначаються джерела фінансування регуляторних заходів.* Організаційно-економічний механізм має спиратися на сукупність коротко – й довготривалих регуляторів, використовувати їх залежно від соціально-економічного стану країни.

Організаційно-економічний механізм покликаний забезпечити виконання наступних практичних завдань: створення інноваційної системи управління розвитком рекреаційно-туристичної сфери на основі поєднання централізованої та децентралізованої моделей, сприяти налагодженню вертикальних та горизонтальних управлінських зв'язків; оптимізувати територіальну організацію сфери рекреаційно-туристичних

послуг на основі критерію підвищення соціально-економічної ефективності її функціонування; досягнення науково-обґрунтованих стандартів у рівні обслуговування відпочивальників, зокрема за рахунок впровадження та дотримання нормативів фінансування і матеріально-технічного забезпечення некомерційного сегмента цієї сфери; забезпечити розробку містобудівних нормативів, які враховують перспективні потреби населення та приїжджих відпочивальників у територіях для організації відпочинку.

Структура організаційно-економічного механізму регулювання сфери надання рекреаційно-туристичних послуг має включати три основні підсистеми: державне регулювання на загальнодержавному, регіональному та локальному рівнях, яке включає механізм фінансово-бюджетного, кредитного та цінового регулювання; саморегулювання, яке спирається на максимальне використання внутрішніх резервів підприємств сфери рекреаційно-туристичних послуг, взаємодії з ринковим середовищем, що проявляється у включенні в контури фінансового управління вільних ринкових цін та конкуренції; громадське регулювання впливає на процес прийняття управлінських рішень, забезпечує контроль за якістю послуг та використанням природного середовища.

Такі складові організаційно-економічного механізму надають форму, яка властива соціально-орієнтованій економіці та поєднує елементи державного регулювання з можливостями саморегуляції. Процес удосконалення організаційно-економічного механізму потребує співставлення оцінки сучасного стану та прогнозів розвитку сфери надання рекреаційно-туристичних послуг, включаючи наявні та необхідні в перспективі ресурси. Це надасть змогу визначити сукупність конструктивних заходів з активізації розвитку сфери рекреаційно-туристичних послуг.

У практиці вітчизняної статистики для діагностики сфери послуг виділяють групи показників, які характеризують [8, с. 131]: фінансові показники функціонування сфери послуг та фінансовий стан комерційних підприємств; рівень розвитку та використання інфраструктури; обсяг та структуру наданих послуг; контингент населення, що обслуговується; чисельність зайнятих у сфері послуг та їх освітньо-кваліфікаційний рівень.

Існуюча у практиці вітчизняної статистики система показників недостатня для виваженого співставлення сучасного стану та прогнозів сфери рекреаційно-туристичних послуг. Так для визначення обсягів та структури наданих рекреаційно-туристичних послуг необхідно додатково скористатися діючими нормативними документами, зокрема «Методикою розрахунків обсягів туристичної діяльності» [16].

Реалізація соціально-орієнтованої економічної політики в Україні має спиратися на впровадження соціальних нормативів, які є комплексом взаємозв'язку планово-управлінських індикаторів, які сприятимуть погодженню цілей розвитку сфери послуг з необхідними матеріально-фінансовими ресурсами [8, с. 133]. Впровадження соціальних нормативів у сфері послуг має позитивно вплинути на активізацію рекреаційно-туристичної діяльності. Це спрямовує діяльність бюджетних організацій на продукування доступних широким верствам населення послуг. Але використання бюджетних коштів має спиратися на

нормативні показники забезпеченості інфраструктурою. Для розрахунку нормативних параметрів інфраструктури використовуються тенденції у зміні кількості населення, його статевовікової структури, сімейного стану та потужності існуючих господарських об'єктів сфери послуг. Обґрунтовані стандарти та нормативи дозволяють порівнювати існуючі потреби населення (мінімальні чи оптимальні) з пропозицією послуг у сформованій структурі економіки.

Використання нормативного підходу не втратило своєї актуальності і в період існування різних форм власності. При нормативному підході наука не тільки описує явища, які вивчаються, але і пропонує рекомендації щодо облаштування та функціонування соціально-економічних систем. Нормативи потрібні для формування орієнтирів перспективного планування сфери рекреаційно-туристичних послуг як регулюючий інструмент для розробки інвестиційних програм розвитку інфраструктури, зокрема у містобудівних проектах. Такі нормативи мають враховувати: необхідну кількість місць для організації відпочинку місцевого населення; просторо-часові радіуси доступності міста-центра і зон відпочинку населення; склад і потужність закладів рекреаційно-туристичного та комунального обслуговування; розрахунок площі автостоянок біля підприємств сфери обслуговування та в'їзних транспортних вузлах у головне місто-центр; площу та функціонально-просторову структуру зон масового відпочинку за межами населених пунктів з урахуванням їх типів і розміщення на території групових систем розселення; щільність транспортної мережі різного призначення, пропускну здатність та інші характеристики дорожнього руху; прогресивні характеристики інженерних мереж і споруд міжселищного значення; збалансоване навантаження на природний ландшафт з урахуванням природоохоронних та рекреаційно-туристичних вимог; орієнтовно-розрахункові характеристики національних природних і регіональних ландшафтних парків.

Використання нормативів фінансування сфери надання рекреаційно-туристичних послуг можливе тільки для державного сектора економіки. Регулювання недержавного сектора у цій сфері потребує використання непрямих засобів державного впливу. Одним із таких засобів можуть бути спеціальні економічні зони рекреаційно-туристичного спрямування. Світова практика свідчить щодо створення таких зон у Болгарії, Польщі, Югославії [14, с. 128-130]. У Російській Федерації функціонують 6 промислово-виробничих, 5 техніко-впроваджувальних, 3 портові та 8 рекреаційно-туристичних особливих економічних зон (табл. 1). У Молдові функціонують 9 спеціальних економічних зон промислового та транспортного спрямування: «Бельці», «Отасі Business», «Валканеш», «Унгель-бізнес», «Твардіца», «Тараклія», «Експо-бізнес-Кишинів», «Міжнародний вільний порт Джурджулеш», «Міжнародний вільний аеропорт Маркулеш». Республіка Білорусь реалізовує інвестиційні проекти у 6 вільних економічних зонах: «Брест», «Вітебськ», «Гомель-Ратон», «Гродінвест», «Могильов», «Мінськ». Грузія задекларувала створення вільної економічної зони рекреаційно-туристичного спрямування «Кабулетті». В Україні вважаємо також необхідним наукове переосмислення процесів становлення спеціальних економічних зон різного спрямування.

Таблиця 1

Особливі економічні зони рекреаційно-туристичного призначення в Російській Федерації*

Назва особливої економічної зони, місцезнаходження	Пріоритетні інвестиційні напрями
«Острів Русский», Приморський край	Розвиток готельних комплексів, еко-туризму, спортивного та екстремального, рекреаційного, бальнеологічного, водного видів туризму, бізнес-туризму, SPA-туризму
«Ворота Байкалу», Іркутська область	Розвиток ділового, спортивного, екскурсійного, лікувально-оздоровчого, водного, круїзного видів туризму
«Гранд Спа Юца», Ставропольський край	Розвиток розважального, спортивного, екскурсійного, лікувально-оздоровчого, археологічного видів туризму, екотуризму
«Бірюзова Катунь», Алтайський край	Розвиток готельного бізнесу, суспільного харчування, туристично-екскурсійного обслуговування, сфери надання спортивно-оздоровчих послуг
«Байкальська гавань», Республіка Бурятія	Розвиток лікувально-оздоровчого, круїзного, гірськолижного, екскурсійного, релігійного видів туризму
«Алтайська долина», Республіка Алтай	Розвиток екологічного, гірськолижного, водного, культурно-розважального, лікувально-оздоровчого, активного, екстремального видів туризму, сімейного курортного відпочинку
«Ведучі», Чеченська республіка	Розвиток спортивного туризму
Туристичний кластер на територіях Краснодарського краю, Інгушетії, Північної Осетії, Адигеї, Кабардино-Балкарії, Карачаєво-Черкесії і Чечні	Розвиток готельних комплексів, еко-туризму, спортивного, екстремального, рекреаційного, водного, бальнеологічного видів туризму, SPA-туризму, бізнес-туризму

*Складено за даними Міністерства економічного розвитку Російської Федерації.

Організаційно-економічний механізм регулювання сфери надання рекреаційно-туристичних послуг призначений проводити послідовну реалізацію трьох основних функцій: *прогнозування, планування, програмування*. Функція прогнозування надає можливість з'ясувати перспективні потреби суспільства в рекреаційно-туристичних послугах на довготривалій, середньостроковій та короткотривалій періоди. Прогнозування має передбачати не тільки оцінку можливого стану економіки, але і розробку альтернативних варіантів соціально-економічного розвитку.

Вибір методів прогнозування залежить від конкретного виду послуг. Так при прогнозуванні соціально-орієнтованих послуг (послуг закладів культури, охорони здоров'я, санаторно-курортного лікування) враховуються демографічні особливості території. Основними аналітичними методами є такі, що використовуються у демографічних дослідженнях (метод пересування років, балансний). В їх основу покладений рух населення. Послуги страхових компаній, бюро подорожей та екскурсій, фінансові, оренда, транспорт, зв'язок тісно пов'язані із доходами населення і можуть бути визначені у перспективі екстраполяційними методами (використовуючи зв'язок між прогнозованим доходом населення та попитом на відповідний вид послуг).

Процес планування сфери рекреаційно-туристичних послуг передбачає розробку взаємопов'язаних прогнозів та планів у різних часових періодах. У довгострокових планах визначаються завдання розширення масштабів і глибини обслуговування населення, підвищення ефективності та якості відповідних підприємств, закладів, установ, організацій. Значне місце має бути приділено впровадженню інвестицій, розширенню інфраструктури та залученню інвестицій. Середньо- та короткострокові плани спрямовані на уточнення та коригування довгострокових завдань в межах національної економіки, окремих регіонів України, міст, інших населених пунктів. Їх зміст полягає у визначенні етапів реалізації поставлених завдань, розрахунку необхідних інвестиційних, матеріально-технічних та інших ресурсів відповідно до термінів виконання планових завдань [8, с. 142].

Планування розвитку сфери рекреаційно-туристичних послуг здійснюється на основі нормативного, балансового, програмно-цільового методів, екстраполяції, інтерполяції, факторного, матричного аналізів, економіко-математичного моделювання й оптимізації планових рішень. В умовах різних форм власності галузеве планування має орієнтуватися на кон'юнктуру ринку рекреаційно-туристичних послуг, передбачаючи попит та пропозицію, розробку моделей поведінки підприємств сфери відпочинку при зміні фінансової ситуації.

При плануванні попиту на ринку рекреаційно-туристичних послуг необхідно враховувати, що першочергові витрати населення пов'язані із повноцінним харчуванням і придбанням товарів повсякденного та тривалого користування, а потім з послугами відпочинку. Тому підвищення цін на основні товари чи підняття вартості відпочинку без відповідного збільшення доходів населення веде до різкого зменшення попиту на рекреаційно-туристичні послуги. Це має орієнтувати на виявлення тенденцій у витратах населення і відповідному коригуванні пропозиції.

Для обґрунтування орієнтирів розвитку сфери рекреаційно-туристичних послуг можна запропонувати аналіз структури споживання «випереджальних» та «середніх» груп населення. Використання цього методу сприятиме впровадженню нормативів рекреаційно-туристичного споживання в конкретному плановому періоді та встановленню мінімальних гарантованих державою норм обслуговування населення. Реалізація функцій прогнозування, планування, програмування має спиратися на стимулювання інвестиційної привабливості територій, саморегулювання їх розвитку та оптимізації використання природно-рекреаційних ресурсів.

Організаційно-економічний механізм регулювання рекреаційно-туристичних послуг є складовою частиною інноваційної політики розвитку рекреаційно-туристичної сфери. Світовий досвід активізації інноваційної діяльності спирається на низку фінансових інструментів, які спрямовані на зменшення податкових зобов'язань в розмірі коштів, які витрачені в межах НДДКР (науково-дослідних та дослідницько-конструкторських робіт) [13, с. 35-36]: податковий дослідницький кредит, прискорена амортизація; звільнення (повне чи часткове) від податку при реалізації акцій інноваційних підприємств; податкові знижки (або знижені відсотки) для наукових працівників із суми прибуткового кредиту; податковий кредит на інвестиції; податковий зарплатний дослідницький кредит; зменшення оподаткованого прибутку на частину суми заробітної плати іноземних наукових працівників; звільнення від податку на прибуток (або зменшення його ставки) для науково-дослідних асоціацій; зменшення ставки податку на прибуток економічних суб'єктів, які розробляють та впроваджують інноваційні розробки; компенсація витрат на придбання ноу-хау при оподаткуванні прибутку від реалізації інноваційної продукції чи послуг; звільнення від податкового навантаження при здійсненні господарських операцій, які пов'язані з виплатою роялті чи сплатою за придбання патентів; зменшення обсягу податкових зобов'язань для господарських суб'єктів, які фінансують науково-дослідні розробки вузів та спеціалізованих наукових установ; зменшення суми податку на прибуток в розмірі обсягу інвестицій в НДДКР; зменшення суми податку на прибуток господарських суб'єктів в розмірі добровільного фінансування науково-дослідних установ; зменшення суми податку на прибуток господарських суб'єктів в обсязі інвестицій, освоєних у межах НДДКР.

Перелічені інструменти обумовлені особливостями соціально-економічного та науково-технологічного розвитку країн. Але відсутність податкових преференцій негативно впливає на об'єми науково-дослідних розробок [9, с. 174]. Це пояснюється значними ризиками, які виникають при впровадженні інновацій, значним проміжком часу від початку розробки до отримання прибутку, багатоетапністю реалізації, недосконалістю попередньої оцінки ефективності проектів та іншими факторами. Тому завдання державних органів влади полягає у зменшенні дії перелічених факторів та створенні сприятливих умов для розвитку інноваційних процесів. Вирішення цього завдання можливе завдяки нарощуванню обсягів фінансування науково-технічної та інноваційної діяльності, а також розроблення системи фіскально-економічних преференцій [13, с. 43].

Висновки. Результати дослідження практики реалізації державної інноваційної політики України доводять необхідність подальшого вдосконалення базових наукових основ формування її галузевих складових із використанням зарубіжного досвіду активізації національних економік. Негативним наслідком затягування з вирішенням цієї проблеми буде подальше збільшення розриву між виїзними та в'їзними потоками відпочивальників, зниження конкурентоздатності вітчизняних рекреаційно-туристичних послуг, втрата дієвих регулюючих механізмів та інструментів впливу держави на рекреаційно-туристичні процеси. Докорінна зміна такої ситуації потребує формування та реалізації

інноваційної політики розвитку рекреаційно-туристичної сфери України, складовою якої є організаційно-економічний механізм регулювання розвитку рекреаційно-туристичних послуг.

Список використаних джерел:

1. Біль М. М. Організаційно-управлінський механізм забезпечення розвитку туристичної галузі країни / М. М. Біль // Державне будівництво. – 2008. – №1. – Режим доступу : http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/n_1_2008/doc/2/13.pdf.
2. Біль М. Механізм державного управління туристичною галуззю (регіональний аспект): наук. розробка / М. Біль, Г. Третяк, О. Крайник. – К. : НАДУ, 2009. – 40 с.
3. Бойко М. Г. Організаційно-економічний механізм формування національного бренду / М. Г. Бойко // Теоретичні та прикладні питання економіки. – 2010. – Вип. 21. – С. 304–311.
4. Гостева Н. П. Адміністративний механізм державного регулювання туристичної галузі України / Н. П. Гостева // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2012. – № 12. – Режим доступу : <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=513>.
5. Гринів Л. С. Організаційно-економічний механізм формування інвестиційної стратегії розвитку рекреаційного господарства / Л. С. Гринів, Р. В. Славик // Вісник ДІТБ. – 2011. – № 15. – С. 39–45.
6. Гудзь М. В. Механізм формування та реалізації еколого-економічних стратегій розвитку туризму / М. В. Гудзь // Науковий вісник ЧДІЕУ. – 2012. – № 3(15). – С. 16–21.
7. Гудзь П. В. Механізм розвитку курортно-рекреаційних територій у сучасних умовах: Автореф. дис... д-ра екон. наук: 08.10.01 / П. В. Гудзь ; НАН України. Ін-т екон.-правов. дослідж. – Донецьк, 2003. – 36 с.
8. Данилишин Б. М. Сфера та ринок послуг у контексті модифікації суспільства : монографія / Б. М. Данилишин, В. І. Куценко, Я. В. Остафійчук. – К. : ЗАТ «Нічлава», 2005. – 328 с.
9. Заклекта О. І. Сучасний стан розвитку інноваційної сфери в Україні / О. І. Заклекта, Г. Ф. Хартоняк // Сталий розвиток економіки. – 2011. – № 4. – С. 173–177.
10. Казачковська Г. В. Удосконалення організаційно-економічних механізмів функціонування рекреаційно-туристичного господарства / Г. В. Казачковська // Держава і регіони. – Серія: Економіка та підприємництво. – 2010. – № 4. – С. 69–72.
11. Лопатников Л. И. Экономико-математический словарь: Словарь современной экономической науки / Л. И. Лопатников. – 5-е изд. перераб. и доп. – М. : Дело, 2003. – Режим доступу : <http://slovari.yandex.ua/~книги/Лопатников/Нормативный%20подход>.
12. Матвієнко А. В. Еколого-економічні механізми управління територіальним рекреаційним комплексом в умовах глобалізаційних процесів : Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.06 / А. В. Матвієнко ; Міжнар. ун-т бізнесу і права. – Херсон, 2011. – 20 с.
13. Одотюк І. В. Сучасна інноваційна політика України: передумови, основні підходи та напрями реформування / І. В. Одотюк, О. М. Фащевська,

- С. М. Щегель // Вісник Національної академії наук України. – 2012. – № 7. – С. 32-46.
14. Пила В. І. Особливі територіально-господарські утворення: СЕЗ і ТПР : навч. посібник / В. І. Пила, О. С. Чмир ; Київ. держ. торг.-екон. ун-т. – Хмельницький : ХІУП, 2000. – 312 с.
 15. Поклонский Ф. Е. Особенности развития организационно-экономического механизма интегрированных корпоративных туристических структур / Ф. Е. Поклонский // Вісник ДІТБ. – 2010. – № 14. – С. 304-309.
 16. Про затвердження Методики розрахунку обсягів туристичної діяльності: Наказ державної туристичної адміністрації України та Державного комітету статистики України № 142/394 від 12.11.2003 року. – Режим доступу : <http://uazakov.com>.
 17. Чечель А. О. Удосконалення державних механізмів управління розвитком туризму в Україні: автореф. дис... канд. наук з державного управління: 25.00.02 / А. О. Чечель ; Донецька державна академія управління. – Донецьк, 2004. – 23 с.

Стеченко Д. Н., Безуглий І. В. Научные аспекты усовершенствования организационно-экономического механизма регулирования сферы предоставления рекреационно-туристических услуг.

Сформулировано определение организационно-экономического механизма регулирования сферы предоставления рекреационно-туристических услуг. Определены практические задачи его реализации. Обоснована целесообразность внедрения нормативов обеспеченности территорий объектами рекреационно-туристической инфраструктуры. Определены основные направления разработки градостроительных нормативов для нужд рекреационно-туристической сферы. Раскрыты основные функции организационно-экономического механизма регулирования сферы предоставления рекреационно-туристических услуг и методы их реализации.

Ключевые слова: организационно-экономический механизм, рекреационно-туристические услуги, функции организационно-экономического механизма, нормативы обеспеченности объектами инфраструктуры.

Stechenko D. M., Bezugly I. V. Scientific Aspects of Improvement of Organizational-Economic Mechanism of Regulation Sphere of the Provision of Recreation and Tourism Services.

The definition of organizational-economic mechanism of regulation sector of the provision of recreation and tourism services is formulated. Practical problems of its implementation are determined. Expediency implementation of security standards of territory by objects of recreation and tourism infrastructure is grounded. The main directions of the development of urban standards for the needs of recreation and tourism sector are defined. The basic functions of organizational-economic mechanism of regulation of the provision of recreation and tourism services and methods to implement them are disclosed.

Keywords: organizational and economic mechanism, recreation and tourism services, functions of organizational and economic mechanism, standards of provision in infrastructure objects.

Надійшло 31.07.2013 р.